

تکلیف سری چهارم

درس روشهای عددی بهینه‌سازی

مسعود بابایی زاده

۱ هدف

در این تکلیف هدف آن است که روش‌های Steepest Descent و نیوتن همراه با Line Search ایده‌آل را پیاده‌سازی نماییم. مرحله Line Search در این تکلیف با استفاده از الگوریتم Golden Section Search و تابع GSS.m که در تکلیف اول درس پیاده‌سازی کرده‌اید انجام می‌گیرد.

مشابه تکلیف اول، این الگوریتمها را باید به صورت کلی بنویسید، یعنی باید دو تابع SD.m و Newton.m بنویسید به طوری که نام تابعی که باید حداقل شود (و نیز گرادیان و هسین آن) به صورت یک پارامتر (با استفاده از handle) به این توابع داده شود. به این ترتیب می‌توان از این m فایل‌ها برای حداقل کردن هر تابعی استفاده کرد.

بنابراین آرگومانهای ورودی و خروجی این توابع به صورت زیر هستند:

```
[x_min, f_min, iter] = SD_GSS(f, gf, x0, Stop_tol, GSS_tol, varargin)
```

```
[x_min, f_min, iter] = Newton_GSS(f, gf, Hf, x0, Stop_tol, GSS_tol, varargin)
```

که در آن:

- f ، gf و Hf به ترتیب handle به تابعی که باید حداقل شود، گرادیان آن و هسین آن.
- x_0 نقطه شروع الگوریتم است.
- $Stop\_tol$ شرط توقف الگوریتم است، یعنی الگوریتم وقتی متوقف می‌شود که $\|x_{k+1} - x_k\| \leq Stop\_tol$ شود. البته شرطهای دیگری هم می‌توان گذاشت (که احتمالاً بهتر هم هستند) که در درس بیان شده است. ولی در این تکلیف از این شرط استفاده می‌کنیم. اما بهتر است شرطهای دیگر را نیز برای خودتان بررسی کنید.
- GSS_tol شرط توقف الگوریتم Golden Section Search در مرحله Line Search است (همان تolerانس در تکلیف سری اول).
- $varargin$ بقیه پارامترهای احتمالی‌ای که تابع f به آنها نیاز دارد (مشابه تکلیف سری اول).
- خروجی‌های تابع: x_min حداقل‌کننده تابع f و f_min مقدار تابع f در نقطه حداقل‌کننده است. $iter$ نیز تعداد iterationهایی است که الگوریتم برای یافتن نقطه حداقل‌کننده انجام داده است.

۲ ارزیابی الگوریتم نوشته شده

پس از اینکه الگوریتمهای SD و نیوتن را پیاده‌سازی کردید، از آنها برای حداقل کردن توابع زیر استفاده کنید. بدیهی است که نقطه حداقل‌کننده تئوریک هر دو تابع زیر $x^* = 0$ (مبدأ مختصات) است.

- تابع Rosenbrock (بخصوص به عملکرد روش SD در حداقل کردن این تابع دقت کنید):

$$f(x_1, x_2) = 100(x_2 - x_1^2)^2 + (1 - x_1)^2$$

• تابع Powell (توجه کنید که توان در دو جمله اول ۲ و در دو جمله آخر ۴ است):

$$f(x_1, x_2, x_3, x_4) = (x_1 + 10x_2)^2 + 5(x_3 - x_4)^2 + (x_2 - 2x_3)^4 + 10(x_1 - x_4)^4$$

۳ پارامترها

برای اینکه همه جوابهای مشابهی بگیرند و کیفیت الگوریتم‌های نوشته شده توسط دانشجویان مختلف قابل مقایسه باشد، پارامترهای مختلف مربوط به این الگوریتم‌ها را به شرح زیر تعیین می‌شوند:

• تکران روش Golden Section Search برای مرحله Line Search:

$$\text{GSS\_tol} = 0.00001 = 10^{-5}$$

(مقادیر دیگری نیز برای خودتان امتحان کنید، بخصوص برای SD در تابع Rosenbrock).

• نقطه شروع: برای تابع روزنبروک $x_0 = (1, 2)^T$ و برای تابع پاول $x_0 = (1, 2, 2, 2)^T$.

• شرط توقف الگوریتم نهایی: $\text{Stop\_tol} = 10^{-3}$ یعنی $\|x_{k+1} - x_k\| \leq 0.001 = 10^{-3}$.

۴ خروجی‌هایی که باید تحویل داده شود

علاوه بر توابع SD_GSS.m و Newton_GSS.m باید دو جدول (یکی برای الگوریتم SD و دیگری برای الگوریتم نیوتن) به صورت زیر تهیه کرده و آنها را نیز به فرمت Word یا pdf تحویل دهید (در صورت تمایل می‌توانید جداول مشابهی نیز برای Stop_tol های متفاوت تهیه کنید):

	x نهایی	f نهایی	تعداد iteration	تعداد function evaluation	تعداد gradient evaluation	تعداد Hessian evaluation
تابع پاول						
تابع روزنبروک						

توجه ۱. برای شمردن تعداد function evaluation (و نیز gradient evaluation و Hessian evaluation)، روش درست آن است که در هر کدام از توابع مربوطه (f_val, gf_val و Hf_val) متغیری از نوع static (مثلاً به نامهای f_val, gf_val و Hf_val) تعریف کنید و در ابتدا مقدار آنها را صفر قرار دهید. سپس اولین سطر تابع هم اضافه کردن یک واحد به مقدار این متغیر باشد. احتمالاً باید مکانیزمی نیز در تابع قرار دهید که بتوانید هر وقت خواستید مقدار این متغیر را از تابع بخوانید^۱. به این روش همواره می‌توانید تعداد دقیق function evaluation ها را داشته باشید. توجه کنید که اندازه‌گیری تعداد function evaluation از روی تعداد iteration های الگوریتم حداقل سازی و ... روش مناسبی نیست، چون به سادگی احتمال اشتباه وجود دارد. با روش گفته شده، شمارش تعداد دفعات را به عهده خود تابع گذاشته‌اید و عدد مطمئنی به دست خواهید آورد. توجه شود که هر سه فانکشنی که خود تابع، گرادیان آن و هسین آن را حساب می‌کنند، باید بتوانند تعداد دفعات فراخوانی خود را بشمارند.

توجه ۲. چون هیچ چیز تصادفی وجود ندارد و نقطه شروع الگوریتم و تکرانها برای همه دانشجویان یکسان است، پس قاعدتاً اعداد جدول فوق باید برای همه یکسان باشد. بنابراین نتایجی را که بدست آورده‌اید با دوستانتان مقایسه کنید. در صورتی که مثلاً تعداد function evaluation های شما خیلی زیاد شده، به این معنی است که برنامه‌تان را خوب نوشته‌اید (مثلاً عددی را که قبلاً محاسبه کرده بودید، دوباره در جای دیگری محاسبه کرده‌اید).

^۱البته راه دیگر استفاده از متغیرهایی global برای شمردن function evaluation ها است، که اطمینان کمتری نسبت به شمارش با استفاده از متغیرهای static در درون تابع دارد، چون باز هم ممکن است در جایی خارج از تابع مقدار آن در اثر اشتباه تغییر کند. ولی از نظر برنامه‌نویسی آسان‌تر است.